

Sierteelt als hefboom in eerlijke handel

De Belgische sierteelt is exportgericht. Dat betekent dat onze bedrijven in prijsconcurrentie gaan met bedrijven van over de hele wereld, die niet altijd aan dezelfde strenge wetgeving moeten voldoen. “De consument moet een signaal geven dat hij ethiek belangrijk vindt”, kaarte Lode Delbare van ontwikkelingsorganisatie Trias een pijnpunt aan. Bedrijven van hier kunnen ook een rol spelen in de ontwikkeling van andere landen.

Ivan De Clercq

De Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking (GROS) Destelbergen organiseerde in het Proefcentrum voor Sierteelt (PCS) in maart een paneldebat over internationale handel. “Kan het eerlijk”, luidde de vraag. Een eenvoudige vraag, maar het antwoord is dat helaas heel wat minder.

Die gelaagdheid bleek al uit de samenstelling van het panel. Tom Vandenkendelaere liet zich vertegenwoordigen door kabinetsmedewerker Maarten Claeys. Lieten ook van zich horen: René Denis van Denis-Plants uit Beervelde, handelsdiplomate Claire Tillekaerts van Flanders Investment & Trade, en Lode Delbare van Trias.

Alleen win-winsituaties blijven duren

De avond begon met een introductie uit ‘Hollandse handel, de rozen’, een tv-documentaire waarin de productieomstandigheden van rozen uit Ethiopië worden aangeklaagd. In die docu-

mentaire, die ook op het internet is terug te vinden, werden onder andere de lage lonen aangeklaagd. René Denis heeft met zijn jongplantenbedrijf zelf een in vitro labo in Vietnam waar zo’n 130 mensen werken, en distantieerde zich van alle mogelijke mistoestanden. “Alleen als er een win-winsituatie is, kan je iets uitbouwen dat blijft. Zo betalen wij in Vietnam een hoger loon dan de concurrentie, omdat we de beste mensen willen”, zo argumenteerde hij. Hij getuigde hoe partners ter plaatse dankzij de middelen die ze verkrijgen andere economische activiteiten ontwikkelen en zo de plaatselijke economie nog een hardere boost geven.

Economische meerwaarde mag

Met Flanders Investment & Trade (FIT) helpt Tillekaerts ondernemers bij hun investeringen in het buitenland en zoekt ze ook buitenlandse investeringen voor hier. Ze bevestigde de kracht van het ‘trade, not aid’-

principe. “Ontwikkelingslanden zijn eigenlijk geen vragende partij voor een gratis zak geld. Zij zoeken ondersteuning bij ondernemerschap.” Vlaanderen stelt echter in haar regelgeving dat ontwikkelingssamenwerking los moet staan van economische meerwaarde, een insteek die volgens Tillekaerts het kind met het badwater weggooit. “Oorspronkelijk was dit om misbruik tegen te gaan, maar dat is een doembeeld van het verleden dat opportuniteiten blokkeert. Al onze buurlanden zijn al van visie veranderd, wat mij ook juist lijkt.”

Meenemen in Europees beleid

Vanuit politieke hoek sloot Maarten Claeys (CD&V) zich hierbij aan. “We moeten van hulp naar handel. Vanuit het principe ‘geef de boer geen eten, maar leer hem het land te bewerken.’ Europa speelt een belangrijke rol in handelsakkoorden. “Vroeger werden ontwikkelingslanden in het Europees handelsbeleid tegemoet gekomen door het toekennen van lagere invoer-

tarieven. Maar wat je kreeg is dat slimme Europeanen naar daar trokken om aan bodemtarieven te produceren. Europa zou veel meer economische en sociale voorwaarden moeten meenemen in zijn handelsbeleid.”

Outsourcen kan jobs sparen

De bezorgdheid dat een deel van de productie outsourcen ervoor zorgt dat hier jobs verloren gaan, is volgens Tillekaerts niet per definitie waar. “Integendeel, soms zorgt het er zelfs voor dat de tewerkstelling in België behouden kan blijven.” Iets wat René Denis kon bevestigen. “Al mijn concullega’s zaten reeds in China, Thailand of Polen. Hadden we niet gedelokaliseerd, was er van ons bedrijf geen sprake meer.”

FIT ondersteemt bij elke investering altijd voldoende tijd te steken in de uitbouw van goede relaties. Dat kan gaan om het vermijden van corruptie en frauduleuze bedrijven, maar ook om te waarschuwen voor mensenwaardige omstandigheden.

Nee durven zeggen

Ook binnen Europa bestaan er onoverkwikkelijke situaties die een faire handel in de weg staan. “Het Europees Parlement verbood al te late betalingen en te veel terugleveringen. Deze regels moet Europa ook promoten in handelsakkoorden”, vond Maarten Claeys.

René Denis vond dat de sector zelf

v.l.n.r. René Denis, Claire Tillekaerts, Lode Delbare en Maarten Claeys geloven in handel als hefboom voor ontwikkeling

meer ‘neen’ moet durven zeggen. “Wijzelf produceren geen planten die niet besteld of verkocht zijn. Zeker de landbouwsector moet hierin zijn verantwoordelijkheid nemen.”

Stem versterken

Lode Delbare wees op de mistoestanden in de margeverdeling doorheen de keten. De druk op de eerste schakel neemt wereldwijd toe. “De consument moet een signaal geven dat hij ethiek en een eerlijke verdeling van de marge in de keten belangrijk vindt.

Het sociale en het ecologische moet op een of andere manier in de eindafrekening van een product te zien zijn.”

Trias mikt in zijn werking vooral op de ondernemende landbouwer. “Er zijn veel producenten die hetzelfde product aanbieden. We proberen de stem van de groep mensen die in die aanbodlogica zit te versterken ten opzichte van andere schakels in de keten.” ■